

MEDIJI O ZDRAVSTVU

četvrtak, 06. maj 2021.godine

RTS- Odgovori dr Šeklera na tri pitanja koja zanimaju celu Srbiju

RTS- Kon uoči Kriznog štaba: Opreznost neophodna, svako opuštanje se vidi za nedelju dana

RTS- Šta u praksi znači kad se "krv pretvara u lepak", odgovor daje dr Crnokrak

RTS- "Ne postoji čak ni zamislivi razlog zbog kojeg bi vakcine izazvale sterilitet"

N1- U Srbiju stiglo još 104.000 doza Fajzerove vakcine

RTV- Zbog kovida manje preventivnih pregleda žena

Odgovori dr Šeklera na tri pitanja koja zanimaju celu Srbiju

U Srbiji je do 5. maja 2021. godine dato dato 3.661.516 doza vakcina protiv koronavirusa. Obe doze primilo je 1.604.760 građana Srbije. Da li je primiti i u kojoj meri smo bezbedni odgovara virusolog i mikrobiolog Veterinarskog instituta u Kraljevu Milanko Šekler.

Milanko Šekler je za RTS dao odgovore na tri najčešća pitanja - da li da se vakcinišem, kada da se vakcinišem i da li sam zaštićen ako nemam antitela.

- Preležala sam kovid infekciju sa srednje teškom kliničkom slikom i obostranom upalom pluća. Da li i kad da se vakcinišem?

Postoji jasan protokol. Znači, od momenta izlaska iz izolacije, još četiri pune nedelje, potrebno je da da prođe. Dakle, možemo da kažemo šest nedelja od datuma dijagnostike pod uslovom da se osoba posle tih šest nedelja oseća zdravo, oporavljeno, kao pre bolesti. U slučaju da se osoba još uvek oseća iscrpljeno, malaksalo onda može još da se produži, prolongira taj period od preboljevanja bolesti do revakcine. Znači, potrebno je da se osoba oseća zdravo i naravno pre vakcinacije obavezno razgovarati sa izabranim lekarom.

Što se tiče e-Uprave i sistema koji je napravljen, on ne dozvoljava da manje od četiri nedelje protekne od momenta izlaska iz izolacije do vakcinacije. Jednostavno se smatra da je to minimalni period, tako da i ne može ko hoće pre da se vakciniše, jednostavno to sistem neće dozvoliti.

- Bolujem od dijabetesa dugo godina. Kao jednu od posledica imam dijabetesnu gastroenterapiju. Da li smem da se vakcinišem?

Apsolutno smete i treba da se vakcinišete. To je još i indikacija, ne kontraindikacija. Znači, svi šećeraši su rizičniji u smislu obolevanja, mogu da imaju teže simptome.

Imam 75 godina. Vakcinisan sam i revakcinisan "Sinofarmovom" vakcinom. Testovi na postojanje antitela u krvi su negativni iako je od vakcinacije prošlo četiri meseca. Da li sam zaštićen ili ne?

Antitela odnosno prisustvo antitela jeste dobar indikator da postoji zaštita. Međutim, nisu apsolutno merilo zaštite. Postoje i drugi parametri imuniteta koji štite čoveka. Možete smatrati da imate zaštitu, ne idealnu, ali je imate.

Što se konkretno tiče "Sinofarmove" vakcine, sa obzirom na to da je sam proizvođač naveo da jedan procenat starijih muškaraca obično bude A reaktivno, i ne napravi antitela, oni rade kliničku studiju gde će ustanoviti da li se šta dobija trećom dozom "Sinofarmove" vakcine. Tako da ja to pominjem mesecima, na državi je da razmotri tu mogućnost da nekim novim protokolom uvede način na koji bi osobe koje pripadaju kategoriji ovog gospodina mogle da se vakcinišu i po treći put ako je to potrebno.

Kon uoči Kriznog štaba: Opreznost neophodna, svako opuštanje se vidi za nedelju dana

Epidemiolog Predrag Kon rekao je za RTS da ne može da prejudicira odluke Kriznog štaba koji danas zaseda, ali je najavio da će sigurno biti otvaranja. Moramo da budemo oprezni, jer čim se opustimo to se vidi za nedelju dana, kaže Kon.

Krizni štab za borbu protiv virusa korona održaće danas novu sednicu, potvrđeno je u Vladi Srbije. Najavljeno je da će na sastanku da se govori o tome da li bi trebalo da se otvaraju ugostiteljski objekti. Sednica je zakazana za 16 časova.

Epidemiolog Gradskog zavoda za javno zdravlje u Beogradu i član Kriznog štaba Predrag Kon rekao je za Jutarnji program da smo izašli iz nepovoljne situacije, pa smo sada u nesigurnoj epidemiološkoj situaciji.

"U narednim danima imaćemo posledice opuštanja koje je bilo za vreme praznika. Nepoštovanje mera će usporiti pad brojki, ali ne toliko", rekao je Kon i dodao da smo svakako u situaciji pred otvaranje.

Prema njegovim rečima, medicinski deo je tražio da se kafići unutra otvaraju tek posle 15. maja, ali ekonomski razlozi su jaki, tako da je to razlog zbog kog nije hteo da prognozira današnje odluke Kriznog štaba.

"Vakcinacija je najvažnija, podižemo barijeru, kolektivni imunitet će štititi sve nas. Dok se to ne desi, biće potrebne mere, te mere mogu biti tako što će se okupljati oni koji su vakcinisani ili koji su preležali koronu", naglasio je epidemiolog.

Naveo je da je u Beogradu blizu 44 posto građana vakcinisano, a oko 600.000 je primilo obe doze.

"Do sad smo pozivali starije da se vakcinišu, sada su na redu mlađi. Zato će početi i poznate ličnosti da se vakcinišu i da pozivaju svoje pratiocе, što je veoma bitno", kaže Kon i dodaje da je značajna vakcinacija u Tržnim centrima.

Naglasio je da je do sada dato tri miliona i 600.000 vakcina, i da nikome nije ostala trajna posledica posle vakcine.

Studija je otkrila da mesta s toplijim temperaturama i s više sati sunčeve svetlosti, poput zemalja blizu ekvatora, beleže nižu stopu slučajeva kovida 19 od stope u zemljama koje su udaljenije od ekvatora, piše Lajv sajens.

Kon je prokomentarisao da je teža mogućnost da virus nestane tokom leta. "Mi globalno imamo i dalje virus u usponu, samo se lokalizuje. Virus i dalje opstaje. Moramo da shvatimo da nemamo izlaza iz ove situacije osim masovne imunizacije", kaže Kon.

Govoreći o indijskom soju virusa, rekao je da ne očekuje veliku opasnost od tog soja. Specifična preventivna mera je vakcinacija, ovim vakcinama obezbeđuje se zaštita i od ovog soja, možda malo manja ali štiti, naveo je epidemiolog.

"Kasnije će biti potrebne revakcinacija, za Sinofarm to se naslućuje, ali i ostali proizvođači kažu da će biti potrebne revakcinacije", rekao je Kon.

Epidemiolog je rekao da ceo svet razmišlja o putovanjima, pa i Srbija o tome razmišlja. "Moramo na široj osnovi da razgovaramo o tome. Sigurno će biti otvaranja, ali moramo da budemo oprezni, jer čim se opustimo to se vidi", zaključio je Kon.

Šta u praksi znači kad se "krv pretvara u lepak", odgovor daje dr Crnokrak

Kliničko-bolnički centar "Bežanijska kosa" je dva puta bio u kovid sistemu. Sada imaju posebno odeljenje za postkovid lečenje. Dr Bogdan Crnokrak rekao je za RTS da pacijenti koji su imali srednjeteške i teške forme pneumonije zahtevaju dodatnu pažnju. Postoji povećana sklonost ka zgrušavanju krvi, bilo koja infekcija nosi taj rizik, ističe Crnokrak.

Gostujući u Beogradskoj hronici, dr Bogdan Crnokrak iz bolnice "Bežanijska kosa" rekao je da nemaju svi pacijenti potrebu da se javljaju lekaru posle preležane kovid infekcije, to se ne odnosi na one koji su imali lakše forme bolesti, oni se ne javljaju, što ne znači da neće biti i oni predmet medicinske pažnje.

"Oni koji su imali srednjeteške i teške forme pneumonije, otpuštaju se na dalje kućno lečenje i zahtevaju dodatnu pažnju. Prema protokolu, oni se kontrolišu u regionalnim kovid ambulantom, osim strogo selektivnih, koji se leče u našoj ambulanti zbog specifičnosti kliničkog stanja, koje mi treba dalje da pratimo", ističe Crnokrak.

Navodi da je između 10 i 20 odsto pacijenata koji su pušteni kući, kontrolisano i dalje kod njih.

"Posebnu kategoriju čine pacijenti koji ne zahtevaju striktno praćenje same pneumonije, već imaju određene komplikacije i odlučili smo da zbog njih stvorimo novi deo bolnice – ambulantu za postkovid praćenje", kaže Crnokrak.

Prema njegovim rečima, gotovo da nema organskog sistema koji nije zahvaćen potencijalnim komplikacijama. To su najčešće pulmološke, kardiološke, hematološke, alergološke komplikacije. Pacijenti zahtevaju multidisciplinarni pristup.

"Svi pacijenti koji su lečeni i smatraju da im možemo pomoći, mogu se javiti kod nas", kaže doktor.

"Trebalo da se javi u svoju regionalnu kovid ambulantu, pa će lekar proceniti da li su tegobe posledica kovida, posledica pogoršanja prethodnog stanja ili nešto novo povezano s kovidom", kaže Crnokrak.

Kada se "krv pretvara u lepak"

Dr Crnokrak ukazuje na to da postoji povećana sklonost ka zgrušavanju krvi, bilo koja infekcija nosi taj rizik i gotovo sve infekcije su povezane sa sklonošću ka trombozi.

"Primitili smo u kovid infekcijama da su ti pacijenti mnogo više povezani s takvom vrstom komplikacija – ne tipičnih u venskom sistemu već u arterijama. To su retke tromboze, a sada smo bili u prilici da ih puno vidimo", rekao je Crnokrak.

"Nisam video toliko tromboza u svojim 20 godina karijere kao ovih godinu dana", rekao je on.

Pre godinu dana bila je informacija da čak svaki treći pacijent ima problem sa krvnim ugrušcima.

Objašnjava da te pacijente treba selektirati, videti da li su otpre skloni zgrušavanju krvi, a postoji hematološko stanje – trombofilija, genetska sklonost, koja se u toku života ne pojavi osim u situacijama kao što je kovid infekcija.

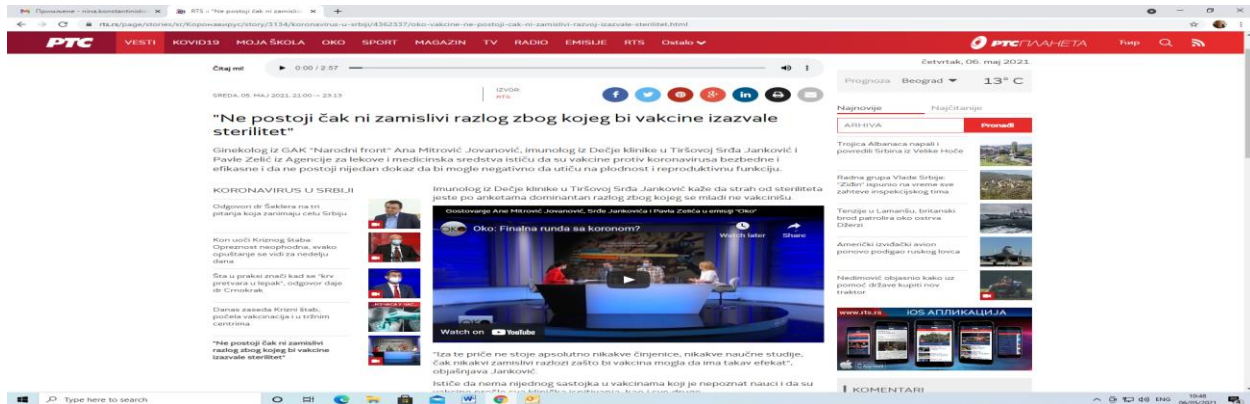
"Većinu pacijenata pustimo kući, nismo imali ponovne hospitalizacije, dobro se leče u bolnicama, sposobni su da odu na kućno lečenje", kaže Crnokrak.

Šta ne treba proveravati na svoju ruku

Na konstataciju da mnogi pacijenti proveravaju svoje stanje u privatnim laboratorijama, kaže da to ne treba masovno raditi, i da D-dimer sam po sebi nije povezan ka samoj trombozi, onoj vrsti tromboze koja može biti fatalna.

Ističe da pacijenti treba da kontrolišu kliničko stanje generalno, krvnu sliku, sposobnost disanja ako je potrebno – za to pacijent treba da se veže.

"Imamo pacijente koji su kao posledicu kovid pneumonije razvili leukopenije, niži nivo leukocita u krvi, pa moraju biti pod pažnjom hematologa jako dugo", kaže Crnokrak i poručuje da pacijenti ne moraju da kontrolišu krv ako im lekar nije striktno rekao.

"Ne postoji čak ni zamislivi razlog zbog kojeg bi vakcine izazvale sterilitet"

Ginekolog iz GAK "Narodni front" Ana Mitrović Jovanović, imunolog iz Dečje klinike u Tiršovoj Srđa Janković i Pavle Zelić iz Agencije za lekove i medicinska sredstva ističu da su vakcine protiv koronavirusa bezbedne i efikasne i da ne postoji nijedan dokaz da bi mogle negativno da utiču na plodnost i reproduktivnu funkciju.

Imunolog iz Dečje klinike u Tiršovoj Srđa Janković kaže da strah od steriliteta jeste po anketama dominantan razlog zbog kojeg se mladi ne vakcinišu.

"Iza te priče ne stoje apsolutno nikakve činjenice, nikakve naučne studije, čak nikakvi zamislivi razlozi zašto bi vakcina mogla da ima takav efekat", objašnjava Janković.

Ističe da nema nijednog sastojka u vakcinama koji je nepoznat nauci i da su vakcine prošle sva klinička ispitivanja, kao i sve druge.

"Birokratija je malo ubrzana, više novca je investirano, organizaciono je sve bilo izvedeno efikasnije. To ne znači da su ispitivanja obuhvatila manje ispitanika ili da su bila manje rigorozna", naglašava Janković.

"Agencija za lekove garantuje bezbednost svake vakcine"

Pavle Zelić iz Agencije za lekove i medicinska sredstva ističe da je proces dolaska do vakcina protiv koronavirusa ubrzan neverovatnim naporima naučnika i regulatora koji su se fokusirali na iste poslove.

"Da li znate šta se nalazi u svakom leku koji koristite? Apsolutno ne, ali verujete institucijama i međunarodnim telima koje su proverile sve te lekove", ističe Zelić.

Naglašava da Agencija garantuje kvalitet, efikasnost i bezbednost svake serije vakcina.

Pavle Zelić ističe i da Srbija ima više nego dovoljno vakcina i različitih tipova vakcina, da svako može da izabere, pa nema razloga da mladi bilo šta čekaju.

"Nema više bilo kakvog razloga i opravdanja da bilo ko čeka. Masovna vakcinacija mora da bude bukvalno takva – masovna i bez ograničenja", ističe Zelić.

"Ako planirate trudnoću, obavezno se vakcinišite"

Ginekolog iz GAK "Narodni front" Ana Mitrović Jovanović kaže da je mnogo razloga zbog kojih trudnice ili žene koje planiraju trudnoću treba da se vakcinišu.

"Vakcine su bezbedne i dovoljno ispitane. Ne postoji nijedan dokaz da bi one negativno uticale na plodnost i reproduktivnu funkciju. Ako želite da sačuvate reproduktivno zdravlje, ako planirate trudnoću, obavezno se vakcinišite", apeluje doktorka Mitrović Jovanović.

Ističe da apsolutno nema razloga da se bilo ko pribojava da će vakcinacija uticati negativno na plodnost.

"Paralelno sa planiranjem trudnoće ili lečenjem neplodnosti, možemo da se vakcinišemo. Kada je u pitanju trudnoća, koncentrišemo se isključivo na 'Fajzerovu' vakcinu, koja je jedina vakcina za koju imamo podatke iz Amerike i Izraela da kod trudnica koje su je primile nisu zabeleženi nikakvi neželjeni efekti", kaže doktorka Mitrović Jovanović.

Kaže da ako žena primi prvu dozu "Fajzerove" vakcine, a potom ostane trudna, treba da primi i drugu dozu u regularnom terminu.

"Naša preporuka je da se trudnicu vakcinišu posle prvog trimestra, ali to ne znači da ne mogu biti vakcinisane i u prvom trimestru trudnoće", ističe doktorka Mitrović Jovanović.

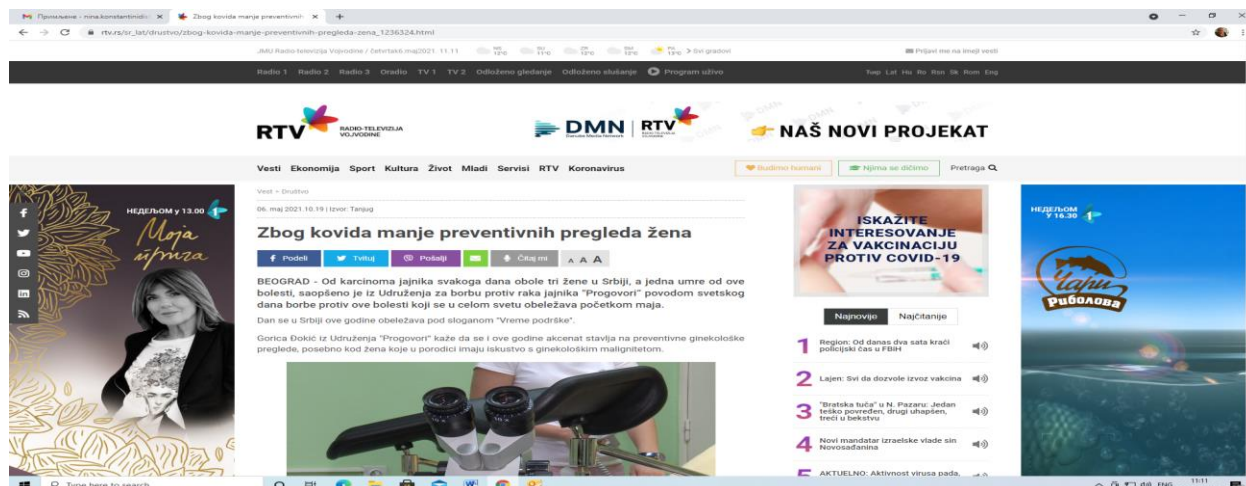

U Srbiju stiglo još 104.000 doza Fajzerove vakcine

Novi kontingent od oko 104.000 doza Fajzerove vakcine protiv koronavirusa, dopremljen je danas u Institut za virusologiju, vakcine i serume "Torlak" u Beogradu, preneli su mediji.

U Srbiji je po poslednjim podacima, upotrebjeno 3.661.516 doza vakcine protiv virusa korona.

Revakcinisano je 1.604.760 građana.

Zbog kovida manje preventivnih pregleda žena

BEOGRAD - Od karcinoma jajnika svakoga dana obole tri žene u Srbiji, a jedna umre od ove bolesti, saopšteno je iz Udruženja za borbu protiv raka jajnika "Progovori" povodom svetskog dana borbe protiv ove bolesti koji se u celom svetu obeležava početkom maja.

Dan se u Srbiji ove godine obeležava pod sloganom "Vreme podrške".

Gorica Đokić iz Udruženja "Progovori" kaže da se i ove godine akcenat stavlja na preventivne ginekološke preglede, posebno kod žena koje u porodici imaju iskustvo s ginekološkim malignitetom.

"Protekla godina obeležena je pandemijom kovid-19 i to je dodatno otežalo situaciju, pa žene ne odlaze redovno na preglede i zanemaruju simptome", rekla je ona.

Navela je da nema precizne statistike, ali da je prema podacima udruženja lane dijagnostikivano blizu 200 pacijentkinja manje nego inače na godišnjem nivou.

"Gde su te žene, kada će se javiti lekaru? Plašimo se da ćemo vrlo brzo biti suočeni sa većim brojem obolelih žena od ovog maligniteta i to u podmaklim fazama bolesti, kada je stepen izlečenja mali", istakla je Đokićeva.

Svetski dan borbe protiv raka jajnika udružuje organizacije širom sveta koje se bave ovom temom, sa ciljem da se ideja o ranom otkrivanju simptoma bolesti i pravovremenom lečenju što više proširi.

Ana Jovičević, epidemiolog sa Instituta za onkologiju i radiologiju Srbije, kaže da su strah od zaražavanja i okupiranost zdravstvenog sistema borbom protiv kovida imali za posledicu zapostavljanje simptoma drugih bolesti i odlaganje odlaska kod lekara.

"U onkologiji je uočen veći broj pacijenata koji dolaze u odmakloj fazi bolesti. Sada, kada imamo na raspolaganju vakcinu kao moćnu zaštitu od kovida, možemo ponovo da se usmerimo na prevenciju drugih bolesti", istakla je Jovićevićeva.

Dodala je da redovni ginekološki pregledi kao i rano prepoznavanje simptoma mogu pomoći da se rak jajnika otkrije u ranoj fazi.

Udruženje "Progovori" zajedno s Forumom pacijenata Srbije, tradicionalno u maju dodeljuje nagradu "Zorica Velicki", a ovogodišnje priznanje, namenjeno doprinosu u poboljšanju položaja pacijenata u Srbiji, posthumno je dodeljeno doktoru Radanu Džodiću.